

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 3/2007 rd**

Regeringens proposition med anledning av den rekommendation om anställningsförhållanden som antagits av 95 Internationella arbetskonferensen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 juni 2007 en proposition med anledning av den rekommendation om anställningsförhållanden som antagits av 95 Internationella arbetskonferensen (RP 29/2007 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Liisa Saastamoinen, arbetsministeriet.

PROPOSITIONEN

Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens antog år 2006 en rekommendation om anställningsförhållanden. Syftet är att utveckla lagstiftningen i anslutning till fastställande av om ett anställningsförhållande föreligger och till skyddet av arbetstagare.

Enligt rekommendationen ska medlemsstaterna främja skyddet av arbetstagare i anställningsförhållande genom nationella åtgärdsprogram,

vilket förutsätter att bestämmelserna om tillämpningsområdet för den nationella arbetslagstiftningen med lämpliga intervall ska omprövas och vid behov göras tydligare.

Det föreslås att riksdagen informeras om rekommendationen så att denna i nödvändig utsträckning kan beaktas i det kommande lagstiftningsarbetet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker propositionen.

Syftet med internationella arbetsorganisationens (ILO) rekommendation som avses i propositionen är att utveckla lagstiftningen om hur man fastställer att ett anställningsförhållande föreligger och om skyddet av arbetstagare. Med-

lemsstaterna ska främja skyddet av arbetstagare genom nationella åtgärdsprogram. Dessa ska bland annat gälla vägledning i hur man ska konstatera och fastställa att ett anställningsförhållande föreligger, bekämpning av förtäckta anställningsförhållanden, avgörande av tvister i anslutning till anställningsförhållanden, iakttagande av lagar och förordningar om anställningsförhållanden och utbildning i arbetsrättslig lagstiftning.

Hos oss föreskrivs i arbetsavtalslagen på ett tvingande sätt om kriterierna för ett anställningsförhållande. På anställningsförhållanden tillämpas också bl.a. arbetstidslagen, semesterlagen, lagen om studieledighet, lagen om integritetsskydd i arbetslivet och arbetarskyddslagen. Men i praktiken fastställs kriterierna för anställningsförhållanden ofta enligt branschspecifika kollektivavtal.

Enligt propositionen ligger den finländska arbetsrätten i linje med rekommendationens syften. Men de senaste åren har vi sett att arbetet tagit sig många nya former också i vårt land. Det förekommer allt oftare fall där arbetarens status är oklar eller där det är svårt att skilja mellan arbetstagare och företagare. Utskottet framhåller att rekommendationen siktar på att främja uppdateringen av bestämmelserna om arbetsrättens räckvidd.

I sitt betänkande om statsrådets redogörelse om arbetslivet (AjUB 4/2005 rd) har utskottet behandlat de krav som de nya arbetsformerna ställer på arbetsrätten och sociallagstiftningen. Det har blivit vanligare med utläggning av verksamheter och underleveranser och detta har lett

till att arbete som tidigare utfördes inom ramen för anställningsförhållanden numera allt oftare är företagande. I alla fall startar inte företaget på initiativ av arbetstagaren. Utifrån erfarenheterna av tillsynen över arbetsavtalslagen bör man därför ta ställning till om det finns ett behov att tydligare trygga villkoren för företagare i en osjälvständig position.

Utskottet påpekade också att de typer av arbete som regleras genom lagstiftningen om arbetsförvaltning och social trygghet inte är integrerade i anställningsförhållanden. Riksdagen förutsatte utifrån betänkandet att regeringen utreder hur skyddet på grundval av arbetsrätten och sociallagstiftningen ska kunna utsträckas till nya former av arbete såsom arbetspraktik, arbetslivsträning samt familje- och närståendevård.

Utskottet upprepar sitt uttalande om nya arbetsformer och vill se att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att förbättra arbetsrätten och sociallagstiftningen så att de täcker in nya former av arbete.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

att Internationella arbetsorganisationens rekommendation nr 198 om anställningsförhållanden, antagen den 15 juni 2006 av Internationella arbetskonferensen i Genève, beaktas i behövlig utsträckning i det kommande lagstiftningsarbetet.

Helsingfors den 21 september 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Susanna Haapoja /cent (delvis)
Hannakaisa Heikkinen /cent (delvis)
Anna-Maja Henriksson /sv (delvis)
Arja Karhuvaara /saml
Merja Kuusisto /sd
Merja Kyllönen /vänst

Esa Lahtela /sd (delvis)
Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst
Paula Sihto /cent
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd (delvis)
Jyrki Yrttiaho /vänst (delvis)
ers. Pentti Tiusanen /vänst (delvis)
Lenita Toivakka /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.